

1994
grote Maaskantprijs
Riek Bakker

JURY
Fons Asselbergs
Jan Hoogstad
Sjeng Kremers
Bart Lootsma
Frans Maas

READER
Brigitte Jacobs

JURYRAPPORT

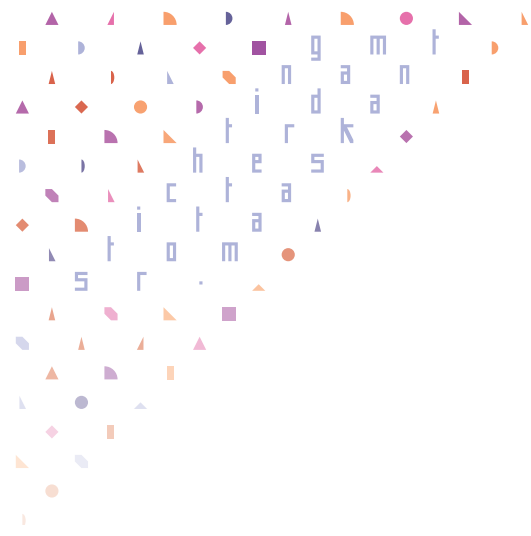

Vanwege een uniek vermogen te communiceren

De afgelopen jaren blijkt in het kader van stedelijke vernieuwing in toenemende mate het belang van een integrale benadering. De aandacht van de jury van 1994 gaat dan ook in eerste instantie uit naar enkele steden die de afgelopen jaren op een dergelijke integrale wijze gewerkt hebben aan grote nieuwe uitbreidingsplannen, maar die tegelijkertijd grote zorg hebben besteed aan een opwaardering van de bestaande stad. Na bestudering van het materiaal besluit men de prijs toe te kennen aan een persoon die in het geheel van het complexe en dynamische proces van de stedelijke vernieuwing een duidelijk doorslaggevende rol heeft gespeeld en speelt, zowel in ideevorming, de kwaliteitsbewaking als in de publiciteit. De belangrijke bijdrage van Riek Bakker op het gebied van de integratie van architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur, toegespitst op de vormgeving van de openbare ruimte, is meer dan voldoende reden haar voor te dragen voor de Rotterdam-Maaskantprijs.

De aanpak van Riek Bakker is, na haar benoeming bij de dienst Stadsontwikkeling Rotterdam tot directeur, een schoolvoorbeeld van het zoeken naar een richting, het aangeven van prioriteiten, het vertalen ervan in stedenbouw en tenslotte in architectuur. De jaren '85 en '86 zijn achteraf cruciaal voor de stad gebleken. Rotterdam bevond zich in een moeilijke sociaal-economische situatie en de dienst Stadsontwikkeling was door zijn concentratie op de wijken de grip op de stad als geheel kwijtgeraakt. Na een inkrimping en reorganisatie van de dienst, was in het Binnenstadsplan van 1985 een begin gemaakt met een grootschaliger visie op de binnenstad met het concept van Parkendriehoek, Citykwadrant en Waterstadscirkel vertaald in geometrische figuren die elkaar overlappen.

Zoals de juryleden het zien: Riek Bakker haakte daarop in en met durf werd onder haar leiding een nieuwe visie op de stad ontwikkeld. Het was een periode van grote lijnen om de fragmentatie uit het verleden te bestrijden. Zij stimuleerde een intensieve samenwerking tussen ontwerpers van de dienst en analyseerde politieke programma's van het college van B en W. Ongewenste ontwikkelingen werden geblokkeerd. Waar nodig vroeg ze externe ontwerpers, waarbij aangemerkt dient te worden dat ze een feilloos talent bezit om de

juiste mensen in te schakelen. Grootschalige projecten werden daadwerkelijk aangepakt, zoals de Kop van Zuid.

Samen met het eerdere concept van Waterstad, de gerealiseerde bebouwing langs de Boompjes, de herstructurering van de Maasoever, maakte de Kop van Zuid Rotterdam weer tot 'stad aan de rivier'. Het slaan van de Erasmusbrug speelt daar een grote rol bij en ook de nadrukkelijke wens van Bakker om architect Ben van Berkel in te schakelen voor het ontwerp. Door de instelling van een Quality-Team werd er continuïteit van haar beleid bereikt.

De prijs is voor iemand, een groep of een instelling die in woord en geschrift architectonische, stedenbouwkundige en landschappelijke vormgeving manifest maakt en onder de aandacht brengt van een brede schare gebruikers en kenners. Wat dat betreft is Bakker een uitgelezen candidate. Bij het bereiken van haar doelstellingen maakt ze altijd op strategische, gedifferentieerde en effectieve wijze gebruik van de publiciteit. Het juryrapport: 'Zij bezit het unieke vermogen om te kunnen communiceren met zowel de politiek, de beleggers, als met het grote publiek en zij weet niet alleen wanneer zij moet communiceren, maar ook wanneer zij niet moet communiceren.' De wijze waarop ze bij bewoners de nieuwe ontwikkelingen voor de Kop van Zuid aan de man bracht in kleine groepjes opdat er nieuwsgierigheid, intensieve interesse en mond tot oor-reclame ontstond, was baanbrekend voor het effenen van het pad bij dit plan. Het publieke debat schuwt zij nooit. Binnen de dienst heeft zij ook het ontwerpersoverleg openbaar gemaakt; de meningen worden in een bulletin vastgelegd. Kortom: ze heeft bestaande denkkaders doorbroken door nadruk te leggen op de integrale benadering van de disciplines architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur. Ze blies niet alleen de dienst en zijn medewerkers nieuw leven in, maar stond ook aan de wieg van een grootschalige visie en grootschalige nieuwbouwplannen.

In het centrum van haar aandacht staat nog altijd de kwaliteit van de openbare ruimte. Riek Bakker speelde en speelt een belangrijke stimulerende rol in de Nederlandse landschapsarchitectuur en stedenbouw.